

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation, B. K. Casra, President; Dr. Andrew Cserna, Secy.-Treas.)

Founded by:
E. T. Kóhanyi Alapította:
Kóhanyi Tibamér

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 3536, Cuy. Central, 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Európában egész évre \$8.00.
 Kisebbségi ár: \$10.00. Félévre \$4.00. Félévre \$5.00. United States
 and Canada one year: \$8.00, half year: \$4.00. Foreign countries: one year: \$16.00,
 half year: \$8.00. — Cleveland one year: \$8.00, half year: \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through
 the mails as Second Class Matter.

New York-i irodánk címe: Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York
 Ügyvezető: Joseph Horváth, Manager.

**Uncle Sam mint
színházi vállalkozó**

Uncle Sam színházi vállalkozásba fogott. Őt társaságot utaztat állandón, mindegyik egy tisztelet és nyolc katonából áll. Az American Legion amerikaiait mozgalmához tartoznak ezek és napról napra telt házak előtt játszanak.

Ezt a negyven katonát a hadsereg Camp Uptonban székelő újonc nevelési központjából válogatták ki, ahová az irni, olvasni nem tudók és angolul nem beszélő újoncokat küldik. A katonai színtársaságok amerikai dalokat énekelnek, katonai gyakorlatokat mutatnak be és beszédeket tartanak, melyekben kifejtik, hogyan csinált belőlük a hadsereg valódi amerikaiakat.

Az öt társaság Kentucky, Indiana, Ohio, Pennsylvania, New Jersey, Connecticut, New Hampshire és Vermont államokban utazik. Egy napig tartózkodnak egy városban, naponta két előadást tartanak és egy színházi managerek, mint a közönség véleménye szerint népszerűségben vetekednek a legjobb vaudeville számokkal.

Több mint husz nemzetiség van képviselve az öt társaságban, de a közönség előtt mint megannyi amerikai jelennek meg. Camp Uptonban 1600 újonc részesei ugyan ilyen nevelésben, akik negyvenféle különböző országból származnak.

Az irni, olvasni nem tudók és idegen nemzetiségű újoncokat hat hónapra küldik ebbe az iskolába. Itt az újonc megtanul angolul beszélni, olvasni, irni és gondolkodni. Napi munkájuk egy része katonai gyakorlatokból áll, de azért naponta legalább három órát töltenek az iskolában.

Az iskolában eskis angolul beszélnek. Ritkán történik meg, hogy valaki hat hónapnál hamarabb ne volna járatos az angol nyelvben. Bernard Lentz ezredes, aki a nevelési központot egy évvel ezelőtt megszervezte, azt mondja: "Bebizonyítottuk, hogy igazuk van a társadalmi tudósoknak, mikor azt állítják, hogy egy közös cél megszűnteti a faji különbségeket."

Mióta megszavazták azt a törvényt, mely megengedi a hadseregnek, hogy irni, olvasni nem tudókat és idegeneket is besorozhasson katonának, öt hasonló iskolát nyitottak meg az újoncok számára. Mindegyik a Camp Upton-i nevelési központ mintájára működik és Camp Travis, Tex., Camp Jackson, S. C., Camp Pike, Ark., Camp Grant, Ill. és Camp Lawis, Wash., katonai táborokban vannak elhelyezve.

Mikor az újonc az iskolát elvégzte, alkalmat adnak neki, hogy valami ipari foglalkozást tanuljon szakavatott tanítók útmutatása mellett. Sőt, hogy a kedvüket fokozzák, külön fizetést ajánlanak fel mindazoknak, akik a több mint száz tanított foglalkozás közül valamelyiket sikeresen elsajátítják.

Harris tábornok a következőkben állítja meg a nevelési központok célját és fontosságát: "A hadsereg kezébe veszi az idegent, aki az angol nyelv hiányában csak közönséges testi munkára alkalmas, amerikai szívet önt bele, természetes képességeit arra használja fel, hogy ipari foglalkozásra tanítsa, úgy hogy mikor kikerül a hadsereg kötelékéből, hasznos, képzett amerikai lesz belőle, aki egy saját magának, mint az államnak, iparnak és társadalomnak hasznára válik."

**Front Porch and Democracy
Front Porch és Demokrácia**

The other day a rather significant group of Americans of Hungarian extraction visited a small town of world fame in the state of Ohio. In the past indeed only a few of them were properly informed about the dimensions of Marion, the number of its population, the character of its industry, the traits of its social life. It did not indicate a lack of geographical knowledge not to recognize it on the map. But this pleasant ignorance had its obvious counterpart in the fact that even millions of native born Americans did not include into their geographical knowledge the cognizance of Marion.

Marion, seemingly, was not willing to succumb to the undignified privilege of an obscure spot. Even the life instinct of a small town reaches the level of universal interest. It gave the world a man, by the name of Warren C. Harding and through him it compelled mankind of every far away country to look at Marion with astonishment, curiosity and manifold expectations. This little town with its provincial aspects changed into an important community with world-wide perspectives. The fact that the presidential nominee of the Republican party calls it his hometown brought it into a limelight which was entirely unknown to Marion since its first settlers have chosen that place for their dwellings.

Marion's achievement symbolizes the assets and advantage of democracy. The substance of democracy is the equal opportunity for everyone. Marion "made good". The spirit of the city reflects the thinking of the average American and the fact that the selection of the Republican party for its presidential candidate fell upon a man born and raised in this city is a tribute as a whole, to the stronghold of American democracy, country town. One of the great objections maintained against the American small town consists in the accusation that its population for the sake of pure and simple local interests is willing to narrow its outlook in regard to big questions. Marion proves the shallowness of this statement. Within its walls was born Senator Harding, the personification of broad views and rich visions. Harding may be an exceptional case as far as his extraordinary qualities are concerned but, no doubt, there are a great many in Marion whose views agree with him, whose attitude, as an intelligent starting point to understanding, is alike to his, quite irrespective from mere local problems.

The home of Senator Harding possesses the fascination of democratic simplicity. While he spoke from his porch to the representatives of the American Hungarian Republicans, while he employed the kind assistance of Mrs. Harding in order to impress sincerely his American adherents of Hungarian origin, he consistently displayed the spiritual inheritance of his forefathers in a magnificent way. There could not have been a more tangible and at the same time a more convincing picture of the reality and effectiveness of American democracy, than Senator Harding's direct appeal to a group of foreign born men and women whose mind is accessible to American logic, feeling and reasoning. The barrier of class differences was not seen at all in the presence of the presidential nominee of the Republican party. A dim shadow of the past destroyed by the majestic frankness and simplicity of the present meant indeed a homage to America.

Happy go lucky youngsters were sitting on a nearby fence. No police cordon separated them from the delegation. No one felt that the presence of outsiders belittles the magnificence of the situation. Young America looked with healthy smiles at those who, in regard to their own Americanism, were certainly as young as their spectators. Even Senator Harding's smile had a youthful touch. Democracy gained again on the porch of Senator Harding's home. Marion did a good job. It strengthened the ties between foreign born men and women and this country.

Magyar származású amerikai polgároknak jelentékeny csoportja tett a minap látogatást Ohio állam világhírű városkájában. A delegáció tagjai közül eddig csak kevesnek volt helyes információjuk Marion terjedelméről, lakosságának számáról, iparának jellegéről és társadalmi életének sajátosságairól. Ha valaki Marion nem vette észre a térképen, ez még nem vallott fogyatékos földrajz-ismeretre. Bárna azonban lehetett állítani vele azt a tényt, hogy milliókra rugott azoknak a született amerikaiaknak a száma, akik nem vettek tudomást Marion létezéséről.

Marion azonban, úgy látszik, nem volt hajlandó beletörődni abba a kezes kitüntetésbe, hogy ismeretlen hely legyen. Még egy kis városnak az életvitelére is magára tudja terelni az általános érdeklődést. Warren C. Harding személyében olyan férfit adott a világnak, aki távoli országok népeit is arra készteti, hogy csodálkozzanak, kíváncsiak és várományosok legyenek tekintetében Marion felé. Ez a kis város provinciális méreteivel az egész világot érintő fontos helységgé alakult át. Az a körülmény, hogy a republikánus párt elnökjelöltje szülővárosának nevezte, annyira kiemelte a város jelentőségét, amire nem volt eest Marion történetében azóta, hogy az első telepesi lakóhelyüknek szentelték ki.

Marion sikere példája a demokráciából származó esélyességnek. A demokrácia lényege az, hogy mindenki egyforma esélyekkel rendelkezik. Marion kitette magát. A városokban kifejezésre jut az általános amerikai gondolkodásmódja. A republikánus párt azzal, hogy Marion szülőföldjét és nevelőhelyét szellette ki az Egyesült Államok elnöki tisztjégre, kétségkívül elismerésnek adózott az amerikai demokrácia bástyáinak általában — a vidéki városoknak. A fok vad közül, amelylyel az amerikai vidéki városot illetni szokták, egyike a leggyakoribbaknak az, hogy az egyszerű helyi érdekek kedvéért hajlandó megszüntetni a közbiztonság nagy kérdéseinek. Marion esete ennek az állításnak a társadalmilag igazolása. A fali között született Harding szenátor, megtestesítője a széles látókörnek és gazdag képzelőerőnek. Ami a rendkívüli képességeit illeti, Harding esete kivételes lehet, de annyiban bizonyos, hogy sokan vannak Marionban, akik egyetértenek vele, akiknek az álláspontja, mint a megértéshez szükséges intelligencia kiinduló pont, hasonló az övéhez, függetlenül a kimondott helyi problémától.

Harding szenátor otthona a demokrátiának egyszerűségével rendelkezik. Mialatt vendégjáról a magyar származású amerikai republikánusok képviselőihez beszélt, miközben a felesége arra törekedett, hogy kedves és figyelmes közlekedésével a delegáció tagjaira az őszinte és szellemi öröksége csodálatos módon juttat kifejezésre az egész idő alatt. A demokrácia valószínűleg kézzelfoghatóbb és meggyőzőbb képet nem lehet elképzelni, mint azt, amikor Harding szenátor közvetlen módon szólt azokhoz a külföldi születésű férfiakhoz és nőkhez, akiknek az elméjük fogékony az amerikai érzés és gondolkodási mód iránt. Az osztálykülönbségből eredő választalat a republikánus párt elnökjelöltjének a jelenlétében csakugyan nem lehetett látni. A mult senke árnyékának összerombolása a helyzet fenésége egyszerűségét valóban egyértelműen az Amerikának adózott hódolattal.

...Egy közelítő korábban vidám fiúk ültek. Kérdőkördön nem választotta el őket a delegáció tagjaitól. Senki sem érezte azt, hogy a "nem idevalók" jelenléte zavarná a helyzet magasztos voltát. Ezek a fiatal amerikaiak egészséges mosoly kíséretében nézték azokat, akik a saját amerikanizmusukat illetően, ép olyan fiatalok voltak, mint a szemlélők. Harding szenátor is fiatalosan mosolygott. A szenátor porcsán újra diadalmasodott a demokrácia. Marion jó munkát végzett. Megegyeztetett a kapcsolat külföldi születésű nők és férfiak és az Egyesült Államok között.

**Debs sorsa a
börtönben**

Eugene Debs a szocialista elnökjelölt a börtönben meg van elégedve a helyzetével, boldognak mondja magát és állandóan el van foglalva. Egy újságírónak, aki megkérdezte, elbeszélte, hogy amikor 1919 április havában megkezdte a börtönbüntetését, idegei igen rossz állapotban voltak a másoktól teljesen eltérően sem valami edzett szervezettel erősen meg volt viselve.

A börtönben figyelmeztették az orvosok, hogy a szíve minden pillanatban felmondhatja a szolgálatot. Debs azonban nem eszágodott. Feltette magában, hogy élni fog, mert élnie kell, így íte meg a jövőt. "A nyári hőseket nagyszerűen kiállítottam a nyugodtan alszom. A tíz esztendőből 17 hónapot kitöltöttem már a türöm a helyzetet azzal a felfogással, mint ami olyan emberhez illik, aki kész elviselni a következményeit is annak, hogy valamely ügyhöz lelkesen és odaadón ragaszkodik."

Az újságíró megkérdezte tőle, hogy reméli-e miképpen több szavazatot fog kapni, mint fogoly, mint a mennit kapott volna, ha szabadon hagyják.

Debs kérdésesen tartja, hogy melyik állapot lenne határozottabb a szavazatokra. Mindegyiknek meg lehet a maga előnye is hátránya is ilyen szempontból, bizonyos azonban, hogy ha szabadon lenne, akkor sem tehetné, hogy úgy hirdesse a maga elveit, amint bennjötté kívánna. Nem tehetné ki magát annak, hogy igaztának fogják fel a kortársbeszédét.

A szocialista fogoly jelölt rendkívül vigyázott a céljában is arra, hogy látogatásával szemben betartsa az udvariasságának meg a legjelentősebb szabályait is, ami a vendéget megilletti. A fogolyoknak nem szabad az órák tudta nélkül a látogatók kal irást cserélni s a mikor az újságíró irásban tett fel egy kérdést Debsnek s arra irásban kért választ, Debs sietett megmutatni a kéziratot a melléje rendelt írog börtönről, aki megjelölt, semmi érdeklődést sem mutatott az irás iránt.

Beszélgés közben kiderült, hogy Debsnek sikerült meggyőznie a rabokat arról, hogy a káromkodással sem mire sem mennek s leszoktatta őket az csemány beszédéről, amit a körházban s más alkalmakkor szoktak használni. Még a börtönben is mosolygva jegyezte meg, hogy Debs aféle beszélgetés ott a fegyházban.

Debs lelkiállapotát legjobban jellemzi az a kis vers, a mit fogságában írt s amely így hangzik:

**Ellis Island
tulzsfoltva**

Az Ellis Islandon tartózkodóknak katonai takarókat kellett kölcsön adni.

Tekintettel arra, hogy Ellis Island teljesen túl van szufolva bevándorlókkal — mondja egy New Yorkból érkezett jelentés — a szigetet a hatóságok kénytelenek voltak elzárni a többiek elől. A helyzet annyira kellemetlen, hogy a hadügyminisztérium volt kénytelen közelépnő. Katonai takarókat adott kölcsön a szigeten tartózkodóknak, akik máskülönbön nem tudtak volna takarózni. A hírtelen tulzsfoltásnak az az oka, hogy egy új kormányrendelet sokkal több pénzt partra lép, mint eszlött. A bevándorlási tisztviselők szerint hetek fognak elmúlni, míg sok esetben ki lehet kutatni a bevándorló hozzártatózóját, aki a különbséget esetleg meg tudja fizetni.

A tulzsfoltásnak a másik természetes oka, hogy a bevándorlók hihetetlenül nagy számban érkeznek az Egyesült Államok partjaira. A múlt héten mindennap háromezerrel felült volt a bevándorlók száma. Frederick A. Wallis, főkomisszárú tégnap elutasított Washingtonba, hogy ott értékesítsék a kallemetlen helyzet orvoslására vonatkozólag.

4%

Kamatot fizetünk nálunk elhelyezett pénz után és betétjét bármikor visszafizetjük.

Gyorsan megérkezik Magyarországra a rokonainak szánt pénz, ha általunk küldi és több koronát is kapnak, mert a mi árfolyamaink a legalacsonyabbak.

Bármely magyarországi bankba átutaljuk pénzt és a bankkönyvet kihozathatjuk.

Ha utazik haza vagy kihozathat valakit, úgy forduljon hozzánk, mert a hajójeget nemcsak eredeti áron kapja a legjobb vonalakra, de a szükséges okmányokat is megszerezük.

Úgyes bajos dolgát az óházában elintéztetjük. Közjegyzői osztályunk lelkiismeretes és szakavatott vezetése alatt áll és ügyeit bátran bízhatja reánk.

Felsővárosi ügyfeleink kényelmére fiókirodánk hajózási és közjegyzői ügyekben is készségesen ad felvilágosítást.

NEMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök.

FŐÜZLET: 10 E. 22nd STREET
 A Bankpalotában

FIÓKÜZLET: 1697 SECOND AVE.
 corner 83rd St.

NEW YORK CITY

A bevándorlási hatóságok által kimutatás szerint júliusban 85,000 ember érkezett Ellis Islandra és 45 ezer volt az eltávozottak száma.

Hozzártatózók kihozatala Európából

Hetenként a nagyobb csoportok érkeznek Amerikába, akiknek ügyeit mi intézzük el. Mi nem "nyilatkozatokat" iratunk alá, melylyel Ön nem ér cölt. Nekünk három hivatalunkunk van Európában, kik minden ügyben személyesen járnak el és az utasok az ő felügyeletük alatt jönnek egész Amerikáig.

Kihozatali sikereinkről már sokan meggyőződtek. Kérjen részletes felvilágosítást arról, hogy hogyan hozathatja ide családját gyorsan, baj és kellemetlenség nélkül. Óházai ügyeket elvállalunk s azokat európai hivatalunkkal közösen elintézzük.

Ha utlevele nincs, küldjön be azonnal négy darab fényképet s rövid idő alatt meg fogjuk Önnek utlevelét szerezni.

Ha pénzt küld általunk, Magyarországon levő hivatalunkkal személyesen ki fogja azt fizetni. Betéteket elhelyezünk bármely óházai bankba, vagy a Postatakarékpénztárba.

Bármily ügyben készséggel megadunk minden felvilágosítást. Irjon, vagy jöjjen el személyesen e címre:

HENRY C. ZÁRÓ, BANKÁR 39 Cooper Sq. NEW YORK.

Amerikába

akarja kihozatni hozzátartozóit, akkor szükséges, hogy a törvény által előírt okmányokat nekik beküldje, mert azok nélkül nem jöhetnek ide. En készséggel megcsinálom a szükséges okmányokat részére és azokat a kellő felvilágosítással egyetemben beküldöm hozzátartozójának az óházában.

Irjon bővebb felvilágosításért e címre:

MORRIS ENGEL, Bankár
 129 Greenwich Street, NEW YORK, N. Y.

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

S. S. SUSQUEHANNA
 INDUL NEW YORKBÓL EGYENESEN
BRÉMÁBA
 NOVEMBER HÓ 17-ÉN

Kabinjező \$175-181 4200
 Harmadosztályú jegy \$85 4125

Jelentkezzen a következő címen:
45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
 Vagy a helyi újságunknál.

Az olcsóság hajnala

HAT esztendővel ezelőtt, egy detroit-i autógyáros azzal a szenciációval lepte meg Amerikát, hogy kijelentette, az ő telepén nem kereshet egyetlen munkás sem öt dollárnál kevesebbet naponta. Henry Ford állotta szavát és egész Amerikát minden szélvésznel gyorsabban bejárta a hír: minden munkásnak, minden gipszárúknak, még a söprögő-gyerekeknek és az ablakpucolóknak is öt dollárokat fizet a Ford gyár.

Ha esztendővel ezelőtt öt dollár nagyon sok pénz volt. Olvan sok, hogy egy teljes hétig szépen megélhetett belőle a szerény igényű munkás.

Hat esztendővel ezelőtt az amerikai munkás általános keresete valahol öt és hatszáz dollár körül járt és így érhető az a szenciáció feltűnése, melyet Henry Ford keltett és érhető az a népvándorlás, mely azóta rendületlenül folyik Dertoit felé és amely máris az Egyesült Államok negyedik legnagyobb városává tette meg Henry Ford fészékét.

Ugyanez az autógyáros az elmúlt héten azzal lepte meg a nagy nyilvánosságot, hogy általában 31 százzal több önként szállította minden általa gyártott gépkocsinak árát.

Kétségtelen igazság, hogy a mai munkabérek magasságához Henry Ford állította az ugródeszkát. És erre a deszkára, akarva, nem akarva, rá kellett szállaniuk a többi amerikai ipártelegeknek is és kénytelenek voltak beállítani a Ford rekordját: mind megugrották az öt dolláros magasságot.

Henry Ford milliókról mondott le, amikor leszállította gépkocsijainak árát, mert a 31 százalékos nem azzal "hozza be", hogy leszállítja munkásainak fizetését, még azzal sem, hogy leszállított ár mellett több kocsit adhat el és amit elveszít az áron, megnyeri a megnagyobbodott forgalmalon. A Ford gyár évek óta nem képes annyit kocsit előállítani, mint amennyire szomáli yevő akad. A 31 százalékos a vállalat, maga Henry Ford, fizeti meg saját millióinak tekintélyes hányadrészével.

A Ford-féle szenciáció ezuttal sem marad hatástalan. Megtörtént az első lépés és máris akadnak követők, máris általános jellegűt ölt minden téren az árleszállítás. Hat esztendővel ezelőtt a magas munkabérek alapját vette meg Henry Ford. Legújabb eseménye megerősítette a mai munkabéreket és az első érezhető csapást mérte a drágaság uralmára.

Amerikai követségek

ESZTENDŐK óta állandóan hangoztatják bizonyos körök, mily szegénytelen viskókban laknak a tengerentúli amerikai nagykövetelek és követek. Amíg az európai nagyhatalmak pompás palotákban, fejedelmi kastélyokban helyezik el diplomáciai képviselőiket, addig a szűkmarku Egyesült Államok igénytelen, kopott bérelt helyiségekbe rakja a világ legnagyobb színtársaságának diplomáciai megbízottait.

Mostanában panszkodott éppen Mr. Vopicka, a Bukarestben képviseli Uncle Sam-t, hogy a román követségi palota ugyancsak távol áll a palotától, ellenben a mai árfolyamviszonyok kihasználása mellett csak 17,000 dollárért igazi hercegi óthont vásárolhatna a kormány, olyat, aminek ára, a béke-árfolyam szerint, 275,000 dollárnak felelne meg.

Nem valószínű azonban, hogy az Egyesült Államok megfogadja Mr. Vopicka jótanácsát és nem használja ki a kedvező alkalmat. Az Egyesült Államok diplomáciai megbízottainak nincs szükségük fejedelmi kastélyokra és nagyhercegi otthonokra. Az a talpalatnyi föld, melyen az amerikai diplomáciai képviselő otthona áll: amerikai föld, mely felett a csillagsávós lobogó leng és rigabban leng a lobogó olyan otthon felett, mint amilyenben például Abraham Lincoln született, — mint az árfolyamjátékok kihasználásával szerzett "fejedelmi" alkalmi vételeken.

ROBANÁS JAKSONBAN. MEGOLTA A FELESÉGÉT.

Jacksoni adótelegen robbanás történt. — Tíz a halottak száma.

JACKSON, szept. 26. — A Jackson Steel & Iron Co. telephelyén ma reggel hatalmas robbanás volt. A szerencsétlenség következtében tíz ember megölt, hat pedig súlyosan megsérült.

A robbanás okát eddig nem sikerült kifizűrnünk. A telep hatalmas kazánja elpusztult a robbanás alkalmával. Az emberöltés a kazánból lezuhló tüsző miatt történt meg.

A halottak közül háromnak még meg a hulláját nem sikerült kimenteni a katasztrófa helyéről. A vizsgálást megindították.

40 DOLLAR

kamatot fizetek egy évre minden négy elhelyezett 1000 dolláros takarékbetéten.

KISS EMIL BANKÁR
 133 Second Avenue, New York.

PAPIR ESERNYŐK.

NEW YORK, szept. 26. — Nem sokára érkeks udonság kerül a divatterkeskedésbe. A papírosból készült esernyő. Mondják, hogy a papíros esernyő csakolyan jó védelmet nyújt az eső ellen, mint a vész vagy selyem esernyő s a mellett az ára nem több 50 centnél.

A színe fekete s a papíros "szövet" soha nem repedezett. A készítői szerint tartósság tekintetében is megállja a helyét a selyemesernyő mellett s igen úgy lehet összességnyölni a vész vagy selyem esernyő s a mellett az ára nem több 50 centnél.

WRANG A ME

Uj orosz lengyel sivek u

A lengye Grodon varo

SEBASTO

Wrangel harcol len harcol zár, több után részben elpusztította. sereg nagyob A szoviet részei Jekater Dnjeper mellett külnek, ahol őket a támasz

Egy szept. topoli támasz tábornok alatt több meg

A W kódo parasz mo a jelenleg van Kharkovban elvágta tésiet azokna toknak, amik áldoz.

A lengyel o

RIGA, sze hogy az eg megkezdése kérdése, hírekre, hogy jobb menny szibériaiakbó vonnak össze ben. Az offi jelentés szer lenne.

Ennek az híre nyomba Rígába, amik biztosok meg álláspontjuk bizonyultak élek befektetői részére mag nek.

A bolshevik akarnak híre hírek, hogy ziva eljáirnak össze G állítják, hogy híreket csak hangulataknak csiq.

A bolshevik vonták a M ajárlatokat a változtatás fogadni a le seil.

Az orosz zászlók áll, hogy rövid megnyitása berei ilyen kaptak Mosz

Az orosz hírtelen meg melléhatá mindenki g vannak állított valamit nek.

VARSÓ, se lek a magunk tartó, előnyös rülföltés a u no városát. dékeltre V jelentések tulajdója m ható.

A jelentés hogy a lengye fronton több szoviet sereg ejtettek.

RIGA, sze lengyel béke napra felügrosok ka Poljanoff tábrában várta lianoff a órá ideig hadügy komlinoff ut okozta.

Felvilágosít Atlantio 1329 NEW

Kereks Béla

On igenis jét Vas megyét néki utlevelet. ani kormányt el az Ameriká önnék egy értést kell kiállít gátják a kit észlet is van gyárunk meg zret kiállítjuk.

Az Atlant mely hajo minden vor küld a világ be, ingyen s

LAZAR EN

ncolni
LAJA
Cleveland, O.
nyílik ma,
e.

SZEMEIRE.
Szemüveg
ak pár napig.
\$6.50

figyelmeztetés
erikának.

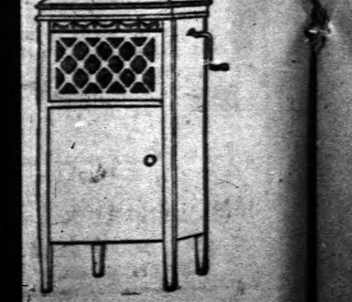
NGTON, szept. 26.
vándorlás kérdésében
gyesült Államok, sem
eg nem hajlandó en-
gyre súlyosabbá vá-
a most úgy áll, hogy
japánok kirekesztése
rad, amibe a japánok
ának, ha az ame-
tennének bántó ki-
pártörvényben a már
pánokkal. Ez a kérdés
állam belügye s
isztérium nem szól-
ga. A japán nagykü-
bűsük benne, hogy a
törvényt nem sza-
g nov. 2-án.

bb
enészek által.
zafirkóval
zhatók
t más.
sa el magának

\$1.00
\$1.00
\$1.00
\$1.00
\$1.00

KERESUNK
Szénbányászokat
Szénladorókat
Coke-Drawer-eket
6% LAB MAGASSÁGU
TISZTA SZÉN.

ATROBE, PA.
E. Hollenbough,
Ligonier Street.
B. Stader,
Depot Street.
HARON, PA.
John & Son,
Sharpville Street.
ONTOWN, PA.
Furn. Co., Inc.,
HINGTOWN, PA.
Norton Furn. Co.,
S. Main Street.
NGSTOWN, O.
Nolan Furn. Co.,
Federal Street.

REGÉNY

A SERPOLETTE

(3-ik folytatás.)

A Lady szörös és nagy keze
készségére emelkedett és az-
után úgy maradt a levegőben
egy-két-három-négy-öt hos-
szú másodpercig. Az ötödik más-
odperc eltelte után Maxwell
őrnagy gyorsan odaugrott Lady
hez és megparancsolta neki,
hogy eresze le a kezét; de ek-
korra nyilvánvalóvá lett, hogy
a király öt másodpercig - kínos
helyzetben volt. A szeme ijed-
ten, nagyanyit volt; a szája
körüli különös, tehetetlen vonás
keletkezett. Nem volt hozzá-
szokva, hogy kezeit nyújtsanak
néki; a majomkéz, amely bátor
modulattal nyúlt feléje, egy kis
horzongással töltötte el; sem
arra nem tudta volt elszánni
magát, hogy megszorítsa a felé-
je nyújtott kezeit, sem arra,
hogy elutasítsa. Az egyik moz-
dulatát lealacsonyítónak érezte,
a másikat nevetésnek. Így
történt, hogy a király zavarba
jött a majom előtt. És hogy öt
másodpernyi kínos helyzet tá-
madt, amely csak akkor ért vé-
get, amikor Maxwell őrnagy
közbelepett és Lady hozzáfog-
ott egyéb produkcióihoz.

Péter herceg azonban ezekre
s produkcióira már nem volt
kíváncsi. Amikor ezek a produk-
ciók kezdődtek, ő sarkon for-
dult és elment. Átsietett a ter-
meken, lement a lépcsőn és be-
ült a kocsijába.
— Hajts — mondta a kocsis-
nak. — Gyorsan.
A város templomtornyaiiban
tizenkettőt ütöttek az órák, ve-
le repült a kocsis az Annie la-
kása felé és ő boldog nagy lé-
szettel szitta be a hívós éj-
szaka levegőjét. Szabad volt a
melle és a szíve és a feje; és
úgy érezte, hogy hangosan ne-
vetnie kell az örömtől; és ki-
helt nevetnie az elmúlt órája
minden jót gondolatát; és
hangosan kacagnia kell azokon
a babonákon, amelyek szabad
lelkét egy rossz órára borúsá-
tették és mezzavarták.

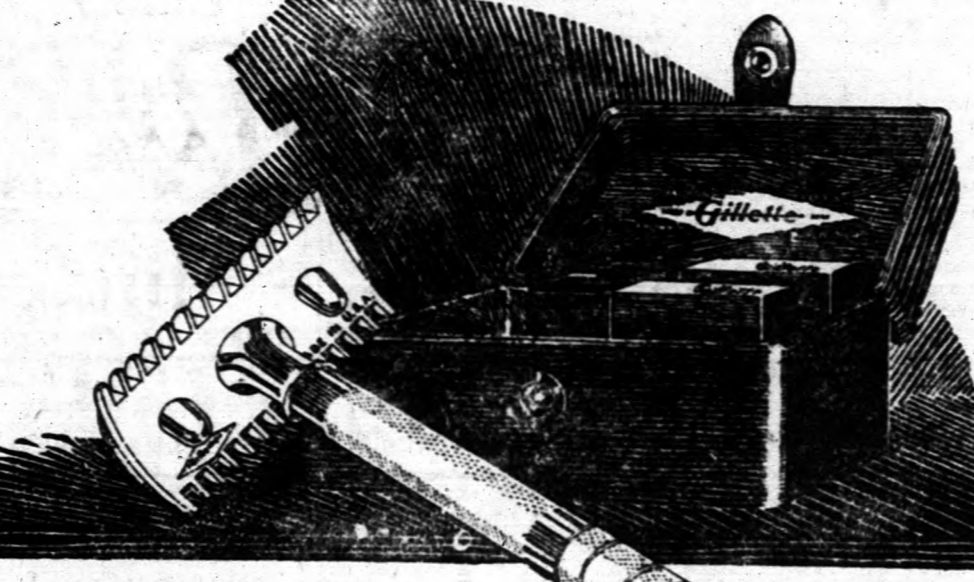
A kocsis megállt. Péter her-
ceg kiszórt belőle és három
fokozatig ugrott át egyszerre,
a mint felrohant a lépcsőn. Az
előszobában ugyanis rendesen,
csinosan, feszesen egy fiatal-
ember ült. A kis bajszáról a her-
ceg azt következtette, hogy el-
mult husz éves, de az arca ró-
sás volt, mint egy alacsony tí-
zenhat éves fiú. A széken úgy
ült, mint a rendes gyerekek az
iskolában, a térdére ráfektet-
te két apró kezét; amikor azon-
ban a herceg belépett és eső-
előközpilantást vetett rá, ak-
kor felugrott, kihúzta magát és
katonásan jelentkezett.

— Királyi fenségnek alá-
tázasan jelentem: Bordeaux Fé-
lix rajzoló.
A herceg még mindig értel-
metlenül nézett le a rózsás ar-
con, szőke bajszos kis fiúra;
akkor azonban kinyílt egy ajtó
és az ajtóban megjelent az An-
nie csillós, de borzas és ál-
mos szőke feje. Annie az első
másodpercben észre sem vette,
mi történt, csak aztán látta

JAMISON COKE & COAL CO
211-L MAIN STREET
GREENSBURG, PA.

COLGATE'S
RIBBON DENTAL CREAM
DELICIOUS
ANTISEPTIC
ECONOMICAL
A "COLGATE" név toleltel-
ken hisztotik tisztaság, meg-
bízhatóság és finom minőség
iránt. Alapítva 1896-ban.

A Gillette Safety Razor

A legnagyobb borotválkozási találmány amiről a világ valaha tudott

A GILLETTE Safety Razor-t
20,000,000 ember használja a
világ minden részében.
Borotválkozás a Gillette-el oly
könnyű, hogy akárki jól megbo-
rotválkozhat vele mindjárt az első
próba alkalmával. Egy egyszerű
egyenleges húszalás a kemény
szakáll, melylyel mindig a borbély-
hoz kellett szaladni, lejön ép oly
könnyen, mint a fiatal fiúnak a
peyhedő szakála.
Az arc borotválkozásához, szorítsa
meg a fogót erősen. A száj és az áll kö-
rül, ahol erős a szakáll, lazítsa meg a
fogót.
Az éles, jól védett, duplaélű Gillette
kés a legkímélőbb borotváló él, mely va-
laha készült, — erősen edzve, tudomá-
nyosan élesítve. Sokszor borotválkozhat

Gillette Boston

Nem kell fenni — Nem kell élesíteni.

LOGANVÖLGYI MAGYAROK
Családjá kizsaratáshoz szükséges
okmányokat elkészítem. Haja-
gyeket az összes vonalakra eladok.
Pénzt a világ minden részébe
felküldök az illető, a lego-
csább nap áron.

DOMONKOS JÓZSEF
KÖZLEGYZA
BOX 683, LOGAN, W. VA.

Holland-America Line

Duplasavaru hajót indítanak
Rotterdam Okt. 2. és Nov. 6
Noordam Okt. 13. és Nov. 17 (Rotterdamon át)
New Amsterdam Okt. 19. és Nov. 23. (HAMBURGBA)
Byndam Okt. 27. és Dec. 1.
Ez a hajóknak kényelmes 3-as osztályú berendezése van és
az utasok egyenesen HAMBURGBA (Cuxhaven) lesznek szállí-
tva a Holland Amerier Vonal WARSZAWA hajóján.
Utassáink Rotterdamon át Furia barmely részébe utazhatnak.
HOLLAND-AMERICA LINE
24 STATE STREET, NEW YORK, N. Y.

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA

INDUL
OKTÓBER HÓ 30-ÁN.
KÖZVETLEN HAMBURG-BA
Harmadosztályú jegy ára \$125.00
és \$5.00 hadiadó.

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökséget.

CUNARD LINE

S. S. PANNONIA

Indul
OKTÓBER HÓ 30-ÁN
DUBROVNIK ÉS TRIESTBTB.
Harmad osztályú jegy ára \$125.00
és 5 dollár hadiadó.

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökséget.

CUNARD LINE

S. S. MAURETANIA

INDUL SZEPTEMBER 30-ÁN
Hamburgba és Libauba, Angolországban keresztül
Harmadik osztályú jegyárak:
Hamburgba \$125.00
Libauba \$145.00
És öt dollár hadiadó.

Keresse fel a közelben levő Cunard Line ügynökséget.

N.G.I. NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA LA VELOCE

NEW YORK—PHILADELPHIA—BARI
LAPOLY ÉS GENUA FELÉ
NEW YORK—PHILADELPHIA—BARI
TRIESTE GENUAN AT.

Duca D'Abruzzi — Philadelphiatól Okt. 7. — New Yorkból Okt. 8.
F. Palasciano — Okt. 30
Duca D'Aosta — Nov. 4

ITALIA AMERICA
Society of Maritime Trade Inc.
1 STATE STREET, NEW YORK.

LLOYD SABAUDO
3 State St., New York.
Legközelebbi indulás New Yorkból dupla csavaru hajó
RE D'ITALIA — Okt. 30
PESARO — Nov. 6
Direkt jegyek kiállítanak Magyarországra minden nagyobb városig.
Harmadosztályú utasok bort ingyen kapnak.

FRENCH LINE
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
MAGYARORSZÁGBA
Havten át
Gyors négyépes és Duplasavaru Hajók
SAVOIE — Okt. 1.
FRANCE — Okt. 6.
LORRAINE — Okt. 15.
Főbbi járóindulások később lesznek jelölve.
A Csecho-Slovák kormány köl-
lön képviselője várja az utaso-
kat hajóink megérkezésénél
Havre-ban és azonnal utassai
céltük felé továbbítja.
A francia vonal hajóin a Cse-
cho-Slovák katonák ezrei utas-
tak a háború alatt minden baj
nélkül.
Jegyekért és árakért fordul-
jon a
Társaság Irodájához,
19 State Str. New York
vagy helyi ügynökséinkhez.

BANK ÉS PÉNZ-UTALVÁNYOKAT

pénz átküldésére Magyarország, Csehoszlovákia, Románia min-
den részébe a legjobb árfolyamon eladunk.

MAGYAR ÉS MÁS KÜLFÖLDI BANKJEGYEK KAPHATÓK.
LATOGASSON MEG HELYI IRODÁNKBAN:
2048 E. Ninth St., Cleveland, O.
Vagy írjon anyanyelvén a következő címre:
FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT
AMERICAN EXPRESS COMPANY
65 BROADWAY, NEW YORK.

HA PÉNZT AKAR HAZA KÜLDENI, HAJÓJEGYET VENNI, AVAGY BARMILYEN HAZAI ÜGY ELINTÉZÉSÉBEN TANÁCSRA VAN SZÜKSÉGE, ÍRJON VAGY KERESSEN FEL: RIZSAK JÁNOS

107-2 STREET, PASSAIC, N. J.

A LELÁNCOLT ERDÉLY.

(A Pesti Hírlap alkalmi tudósítójától.)

Az erdélyi sztrájkok sorában különösen érdekes helyet foglal el a váradai kereskedősztrájk. Julius havában a váradai oláh áruvizsgálóbizottság egy oly rendeletet hozott a váradai kereskedők tudomására, amely megszabja, hogy a termelőtől vagy gyárostól mily áron vásárolhat a kereskedő árucikket; a kereskedő mennyit számíthat fel költség címén, míg az áru a beszerzési forrástól (pl. Constantából vagy Svájcából) az ő üzletébe érkezik; mennyi nyereséget csaphat a beszerzési árhoz hozzá és mennyit árusíthatja a kiskereskedőnek vagy a vásárlónak. A rendelet értelmében a kereskedő maximális haszna például 1000 koronás árnál nem haladhatja meg a 2-3 koronát. Minthogy azonban Romániában az áruszállítás a kereskedők legnagyobb rizikójára történik, a kereskedőnek a vámok, a határárok, a hatóságok egész légióját kell lépélnem és utolsó pillanattig nem lehet biztos benne, hogy egy felbukaró detektív vagy vámszolgálat állásfoglalást nem koboza az ő több százezer kor. értékű áruját, amelyért már öt-hat helyen jótalanul megsarcolták, — ilyen kockázás mellett a kereskedők egyetelműleg állásfoglaltak a rendelet ellen s különösen ama pontja ellen, amely szerint a hadsereg bármely tagjának vagy bármely hatósági agyának joga van bármikor az üzleti főkönyvet előkérni és a rendelet fenti árszabásainak betartásáról meggyőződni. Az áruvizsgáló bizottság ragaszkodott a rendelethez, a kereskedők erre becsukták a bizottságok. A rendőrség zár alá vette a becsukott üzleteket és a polgármester bünvádi eljárással, hatóságí árverés alá szorította a kereskedőket. A kereskedők kamara Bukarestbe sítgönyöz, hogy inkább a váradai kereskedők ki sem nyitják többé üzleteiket, de a rendelet betartására nem vállalkozhatnak. Bukarestből aztán megérkezik harmadnap a válasz: az áruvizsgáló bizottság tévesen magyarozott egy rendeletet, tessék megnyugodni. Így deferált a három napig húzott rolloju váradai üzle-

teknek a bukaresti kormány. Érdekes kérdés az is, milyen voltaképpen ma a "megjutalmazott".

Románia és az entente viszonya?

Egyetlen, különösen világitó esetet jegyez fel: Anglia és Franciaország kölcsonesen megállapodtak abban, hogy a román területen levő petrolumforrások termeléséből megállapított vételáron Anglia és mennye Franciaország. Ezt a megállapodást Julius havában egész egyszerűen kelték Romániával is. Nosza lett erre nagy ézengés az oláh parlamentben! Mint a sertet oroszlánok, kapkodták a fejüket a Zaphirecsuk és Take Jonescuk: hogy mer az entente az ő bőrükre szerződéseket kötöi; Nemzetiszin mellett vertek és röpökötek az öntudatos, nacionalista káromkodások. "Ami a miénk az a miénk!" Pedig a dolgok mögött csak annyi van elbujva, hogy a Bratianu-familia már régen nemzeti közeli forrásokat kötött ezekre a forrásokra és Bratianuéknek familiárisan anyagi érdekük, hogy ezt a régi szerződést senki felne borithassa. Egy családnak hatalmi érdeke egyszerre talpraugratta az oláh politikuskat az entente ellen. Amikor elutaztam, a petrolumforrások ügyét még nem intézték el.

Miután nagy általánosságban az egész oláh állam zavaros és bizonytalan berendezkedésről beszámoltam, áttértem a minket legközelebből érdeklő kérdésre, milyen a magyarországi helyzet Erdélyben.

Sajnos, semmi jót nem mondhatok. A magyarság sorsa a folytonos megaláztatások, lebecsmérések, apróbb-nagyobb inzultusok sorozata. Az oláh kamarában miniszteri székéből úgy beszélnek a magyarországról, hogy: "a birodalomban lakó idegenek." S így is bannak velük, mint kellemetlen, veszedelmes idegenekkel. Ezer aculütés éri odaát a magyarságot. A legkisebb dologban sem mulasztják el,

hogy ne hasítsanak mély sebet a magyarság nemzeti önértébe. (Nagyváradon éppen a Kossuth Lajos-utcát keresztelték át Avram Janku-utcnak. Annak a Jankunak emlékére, aki 48-ban az oláh hordakkal Erdélyt dulta és becselenitette.) És talán mégis így van ez jól, hogy brutálisak, vakok és ostobák legyenek a magyarokkal szemben. Így meg a leggyöngébb lelkierőju magyar is csak gyűlölni tudja őket. Ezt jól elérték odaát a román intézőkörök. Soha féltelenebb s halálosabb gyűlölet embert embertől el nem választott, mint most elválasztja az erdélyi magyart az oláhtól. A magyarság különben némán visssz a húzóda él. Ököibe szorítja kezeit, vár és gyűjti magában az erőt a leszámolásra. Talány magyarral Erdélyben találkoztam, mind azzal a forró, reménykedő, egyetlen kérdéssel fogadott. "Mikor jönnek?" Ezt számitgatiák, ezt várják, ebből a hitből s várakozásból élnek.

A régi ősi magyar városokat alig ismerem meg az ember. Az üzletek, kávéházak, vendéglők felírása frissen csillogó román. Az utcanevek táblái román nyelven. Az utca külső kepe is idegen; bukarestiek, tisztek, akik családjaikat, hölgyeiket hozták magukkal és élik most velük a jó magyar vidéki életet, — ezek lepik el az erdélyi városokat. Hangosak és izlestelenek, az oláh hölgyek öltözködése háborzongatón csikunó, a festéket és pudert feltűnően olyan bőségesen használják, mint a bukaresti tisztek.

Hogyan ennek megfelelőleg megváltozott Erdélyben a kultúra is,

azt mondani sem kell. A magyar színházak Goga Oktavian miniszter től kaptak ugyan további egyévi játszási engedélyt, de ez az egy év nem elég biztosíték, hogy nagyobb anyagi befektetésekkel valóban kitűnő színházakat csinálhassanak. Napirenden van hiszen, hogy egyszer csak megérkezik Bukarestből egy kis ötdrangu színésztrupp, betelepül a magyar társulat színházába és vendégszerepel egy-két hétig. A magyar társulat az ideiglenes kiakolaltásért nem kap kárpótlást és két hétig meghuzódhat valamelyik táncteremben vagy éppen szünetelhet. Csak egy ilyen eset behozhatlan kárt jelent a magyar társulatnak.

A TITOKZATOS EZREDES UTJA.

House ezredes és felesége visszaérkeznek New Yorkba.

Wilson elnök egykori egyetlen igazán benső barátja, House ezredes, visszatért Amerikába. Az elnök barátja hosszabb időt töltött európai országokban, de mint mindig, most is titokzatossgba burkolózik és nem tett semmilyen nyilatkozatot a sajtó részére.

A magyar társulatok rendkívüli népszerűsége (állandóan szuflott házaknak játszanak) különösen szurja a szemét az oláhoknak. Nincs is nagyobb örömlük, mint elgancsolni egy-egy szerencsétlen társulatot. Ilyen eset a Kovács Imre

deési szimigazgató törtéje.

Kovács egy körletéhez tartozó vidéki városban játszott a nyáron. Derék társulattal, a színház minden este megélt. Egy napon leérkezik a bukaresti operának valami baritonistája és a színházban hangversenyt rendez. A színház ásitán őr. A baritonista elutazik, az oláhok dühöské Kovács tovább játszik. Véletlenül a Pacsirta van műsoron, amelyben van egy magyar ilyen eset behozhatlan kárt jelent a magyar társulatnak.

engedélyezte. Előadás közben azonban egy tenegat oláh tisztviselő felpattan helyéből, felkiabál a színpadra, revolverrel fenyegetőzik, ha a magyaros jelenetet abba nem hagyják. Kovács a hámpák előjön, kijelenti, hogy a cenzurázott darab változatlan előadásához ragaszkodik, különben félbehagyja az előadást. Az előadás tényleg félbehamarad. A prefectus másnap engedélyezi az előadást. Este a prefectus és a főkapitány megjelennek a prefectusi páholyban. Az a kellemetlen meglepetés fogadja őket, hogy a páholy rettentesen be van piszkítva. Felháborodva hangversenyt rendez. A színház ásitán őr. A baritonista elutazik, az oláhok dühöské Kovács tovább játszik. Véletlenül a Pacsirta van műsoron, amelyben van egy magyar ilyen eset behozhatlan kárt jelent a magyar társulatnak.

1913 végén ezen országok összes népessége 400,850,000 személy volt. Normális körülmények között békében ez a népesség 1919 közepéig 424 millió 210 ezer főre szaporodott volna. A tény azonban az, hogy a tíz ország népessége 389,030,000 személyre fogyott le. A dán statisztikusok ebből azt az eredményt vontak le, hogy Európa népessége közel negyven millióval fogyott a háború következtében részben közvetlen halálozás, részben a normális szaporodás csökkenése folytán.

során kiderül, hogy a társulat távol állott az ostoba csinytől; nagyon is oláh, de a prefektussal ellenlábás egyének operációja volt az egész; mire Bukarestből távirat érkezik, hogy az eljárás a színészek ellen meg kell szüntetni és tovább játszhatnak. Csak hogy ám ennyi fülöncsippett magyart fájdalmas érzés oláhoknak bántalmas nélkül szabadon bocsátani. Új vádat keresnek. Eszükbe jut, hogy bevonuláskor a színház valami raktárába beraktak az oláhok egy pár oláh lobogót. Nézzük csak; előkeresik a zászlókat, a szennyes raktárban bizony a por meg piszok belepte őket, az erekek megrágták őket, a búszke román zászlók sárgalmasan néznek ki. Mi sem természetesebb, hogy ez ért nyomban az igazgatót teszik felelőssé, hazaárulást kiabálnak, s a társulat továbbra is internálva marad, az igazgató ellen hadbírósi eljárás indul meg és persze játszanik nem szabad. Koldusul, szegényen, jövedelem nélkül tengődnek ma is, míg a hadbírói eljárás be nem fejeződik.

EURÓPA JAKOSSÁGA MAJDNEM 40 MILLIÓVAL FOGYOTT A HÁBORU ALATT.

Egy kopenhágai tudományos társaság, mely a háború társadalmi következményeinek tanulmányozására alakult, megállapította, hogy Európa 1914 óta a háború következtében 35 millió 320 ezer emberrel csökkent.

A kopenhágai társaság statisztikusai tíz olyan országot ölelnek fel kutatásaikban, melyek a világháborúban résztvettek, névszerint Franciaország, Anglia, Németország, Ausztria, Magyarország, Olaszország, Belgium, Bulgária, Románia, Szerbia és európai Oroszország.

1913 végén ezen országok összes népessége 400,850,000 személy volt. Normális körülmények között békében ez a népesség 1919 közepéig 424 millió 210 ezer főre szaporodott volna. A tény azonban az, hogy a tíz ország népessége 389,030,000 személyre fogyott le. A dán statisztikusok ebből azt az eredményt vontak le, hogy Európa népessége közel negyven millióval fogyott a háború következtében részben közvetlen halálozás, részben a normális szaporodás csökkenése folytán.

F. AD. RICHTER & CO., New York.
Tisztelt Uraim! — Köszönettel elismerem a Bambino vételét a fogadják ósinte köszönetemet, mert nagyszerű eredményt hozott gyermekem részére.
Miután adtam neki a Bambinóból, gyermekem megszakítás nélkül aludtat az éjszakát és nem kellett őt álomra ringatnom.
Valóban nem tudom mint fejleszteni ki hálámat Önökkel szemben, mert áltál, hogy gyermekemnek segítettél, engem is segítettél, amennyiben állig volt egy nyugodt percm amig a gyermekem szenvedett.
E nagyszerű orvosságot ajánlottam minden jó ismerősömnök.
A. K. Philadelphia.

A gyermeknek legjobb barátja

Ha gyermeke ingeries, nyugtalan, adjon neki egy kanális lefekvés előtt. Minden valószínűségi szerint a gyermeknek azszekredése van s csak akkor lesz igazán jobban, ha ad neki az alanti szerböt:

BAMBINO

A gyermek kedvelik. Mindig többet kérék belőle. Az eredeti csomagon rajta van a Bambino Baby kepe. Ne fogadjon el utánzatot. Kapható 50 centért üvegként minden gyógyszerüzletben, vagy postán szállítva a gyárból 60 cent.

F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

A veszteség részletes kimutatása a következő:

A háboruban elcsúszott	9,819,000
Halálozás a blokád és ragályok következtében	5,301,000
Születések csökkenése a 20 és 45 között levő 56 millió férfi mozgósítása következtében	20,200,000
Összes emberélet veszteség	35,320,000

Gyógyítsa a borbajokat

Használjon Zemo-t, A Tiszta, Behatoló, Fertőtlenítő Folyadékot.
Szárszűrtelen, hogy Ön sűrűtől, mirigektől, kiütésektől és hasonló borbajoktól szenvedjen. A Zemo, mely bármely gyógyszerüzletben 35 centért, vagy extra nagy üvegben 1 dollárért kapható, rögtön hatására, rendszeren azonnali megváltást idéz elő a viszketésgéki kiütésről. Tisztítja és simítja a bőrt, gyorsan és hatásonan gyógyít majd nem minden borbajt.
A Zemo csodálatos, behatoló és elütő folyadék, mely még a legérzékenyebb bőrt is lágyítja. Nem zsíros, könnyen használható és olcsó. Szeresse be ma és azáltal megmenti magát minden további gyötörédtől.
The E. W. Rose Co., Cleveland, O.

D. B. STONE Magyarul Beszélő angol ügyvéd, 429 Society for Savings épületében. — Public Square, Cleveland, O. — Iroda telefonszám: Bell Main 3190. Ohio State Central 1905. — Lakás telefonszám: Princeton 2318. — Bell Ontario 9400.

RÉZÜSTÖK

Restaurantok és hotelok részére, ugyszintén cserép és alumínium edények, minden nagyságban rendelésre jutányos áron kaphatók.
Üstök 5 gallonos \$8.50, 10 gal. \$15.00, 15 gal. \$25.00, 1/2 inches részcsövek 50 cent lábja.
R. KARMATZ
234 Sp. Main St. Akron, Ohio

THE METROPOLIS SAVINGS AND LOAN COMPANY

Bejegyezve Ohio állam törvényei szerint. ENGEDÉLYEZETT ALAPTŐKE: \$1,000,000.00. Takarékbetétek után 5% kamatot fizetünk.

A nagy keresletre való tekintettel, most vállalatunk részvényeit újból felajánljuk megvételre. — Most itt van a jó alkalom arra, hogy egy részvényt száz dollárért vásárolhasson, amire öt dollárt előre fizetni, fennmaradt összeget pedig havi 50 centes, vagy nagyobb részletben törlesztheti.

Harminc napig tartó részvény-eladási kampányunk most van folyamatban. Lakásán fogja valamelyik igazgatónk, vagy tisztviselőnk felkeresni. Senki más nincs felhatalmazva részvényeladással.

A most kínálkozó alkalom felhasználásával vállalatunkban érdekeltséghez juthat. Vállalatunk Ohio állam felügyelete alatt áll s így nálunk elhelyezett pénze minden körülmények között biztos helyen van.

Kitűzött céljaink miharabbi elérésére társaságunk részvényeiből \$100,000.00 értékűt eladásra ajánlunk. Vehet részvényt bármely mennyiségűt már 100 dollártól felfelé. Fizetendő minden \$100-os vásárlás után \$5.00 azonnal és 50 cent havonta.

Takarékbetétek után 5% kamatot fizetünk. Már egy dollárral megkezdheti a takarékbetétet

The Metropolis Savings and Loan Company

11530 Buckeye Road Engedélyezett tőke \$1,000,000.00

"Pénze megőrzésére a legbiztosabb hely"

A bank igazgatói
mind előnyösen ismert clevelandi üzletemberek:
CSASZAR GYULA MAGYARY ISTVÁN
GERZSENYI PÉTER GALAMBOS JÁNOS
Tisztviselők:
MARTIN THOMAS, elnök
SIDNEY AMSTER, pénztárnok
ALEX. S. KRAUS, ügyvéd-titkár
S. C. BRUGOS, alelnök

BÉREK
...
KEZELEK
...
Magyarságnak hozzuk,
...
WHITTING, IND.
...
CO.
...
és férflak!
Colhouer
...

